

»Det er ikke lige sådan noget arbejde, jeg har lyst til – ikke når det skal gå så hurtigt, at det bare er bevilge eller ikke bevilge efter de forskellige paragraffer.«

»Der er for mange borgere, der skal behandles, til, at der er tid til at gå ind i noget socialt – og på den måde er der ikke ret meget socialt arbejde, og det er ikke tilfredsstillende i forhold til det, jeg ville med min uddannelse.«

At hun ikke er ene om synspunktet, viser følgende udsagn fra dimitterede fra Den sociale Højskole:

»Jeg mener absolut, min rolle er, at jeg skal ud og være de mennesker, de borgere, jeg skal have med at gøre – jeg skal være deres advokat.«

»Hvis lovene er umenneskelige, så kan vi blive nødt til at bryde dem.«

»Systemet er for stift og for regelstyret.«

»Jeg bliver klientens advokat og ønsker også at være det.«

»Jeg håber, jeg kommer i en stilling, hvor jeg kan være klientens advokat og ikke bliver systemets mand.«

Kontrolopgaven er socialrådgiverne slet ikke rustede til, påpeger Torben Berg Sørensen, sociolog og underviser på Den sociale Højskole, som udtaler: »Uddannelsen negligerer den problemstilling og viser systemet som en slags fjende.« Det er hovedbudskabet i »Den gode samtale«, en undersøgelse som Torben Berg Sørensen har lavet, og som viser, at »socialrådgiverne kæmper imod systemet for at give klienterne så gode forhold som muligt og vil ikke kontrollere og stille krav, selv om de har pligt til det.« Han siger endvidere: »Mange går meget langt for at udnytte lovgivningen så meget som overhovedet muligt i forhold til at få varetaget brugerens interesser. Mange har helt glemt det egentlige sigte med socialt arbejde. Det er ikke at yde flest mulige ydelser – det er at løse problemer!« Eksempelvis har en socialrådgiver, som Torben Berg Sørensen opfordrede til at beskrive sit forhold til klienterne, udtalt: »Jeg vil helst være julemand.«

Paradoksalt nok er bedrageriet ofte nemt at opdage. For eksempel bliver penge til en fraskilt mor af og til sat ind på faderens konto, eller faderen er flyttet til en lille lejlighed sammen med mange andre fraskilte mænd. Men hvad gør socialkontorerne ved problemet?

Socialrådgiveren: »Jeg kan ikke gå rundt og tjekke mine klienter. Jeg kan ikke se, hvordan det arbejde skal hænge sammen.«

Spm.: »Socialt bedrageri - er det ikke noget, du synes, du skal melde videre?«

Svar: »Nej! Jeg synes det er dybt uanstændigt at være social bedrager.... men det er jo så en del af mit

arbejde at have sådan en viden, som jeg ikke rigtig kan stille noget op med. I nogle tilfælde synes jeg, det er helt ok, for de betingelser, man giver de mennesker, er fuldstændig urimelige.«

»Den gode Balance«, en undersøgelse udført af chefkonsulent Søren Thorup baseret på interview med 150 ansatte og 400 klienter, underbygger problemet. Den fastslår, at socialrådgiverne er mere loyale over for brugerne (klienterne) end over for den arbejdsplads, de er ansat på, og at de varetager klienternes interesser længere, end der er belæg for i de kommunale beslutninger. Desuden konkluderer den, at:

- Sagsbehandlerne mener, der er for lidt tid til klienterne, mens 90 % af klienterne mener, der er tid nok.
- Sagsbehandlerne mener, der er for meget kontrol, mens 64 % af klienterne ikke oplever kontrol.
- Sagsbehandlerne mener, der stilles for mange krav til klienterne, mens næsten 50 % af klienterne mener, at sagsbehandlerne ingen krav stiller.

Direkte svar på specifikke spørgsmål underbygger denne opfattelse. I udsendelsen blev sagsbehandleren blandt andet spurgt:

Spm: »Hvad ser du som din opgave, når de kommer og søger om penge?«

Svar: »At de får det, de har krav på.... Og så kan det godt være, at der er nogle muligheder, altså nogle ting, de ikke vidste de kunne søge om hjælp om – og så at fortælle dem, at de også har de og de muligheder for at få økonomisk hjælp.«

Spm: »Er det så også et mål for dig, at de får så meget som muligt?«

Svar: »Ja.«

I dag er 115.000 danskere langtidsledige kontanthjælpsmodtagere – dvs. de har fået kontanthjælp i mere end et år. Heraf er $\frac{1}{3}$ af anden etnisk baggrund end dansk. Med lov om aktiv socialpolitik fra 1998 burde det være slut med langtidsledige klienter. Men det er endnu ikke slået igennem hos socialrådgiverne. For eksempel har mange indvandrere modtaget hjælp, uden at der reelt er stillet krav til dem om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Rådighed for arbejdsmarkedet er en af betingelserne for støtte, og opfyldes det ikke, har socialrådgiverne pligt til at stoppe kontanthjælpen. I udsendelsen blev sagsbehandleren spurgt:

Spm: »Folk skal vel til stå til rådighed for arbejdsmarkedet for at kunne få deres penge?«

Svar: »Så kan man jo sige, at der er nogle, der ikke magter at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.«

Spm: »Hvis man nu var i en a-kasse, så var hjælpen jo blevet stoppet!«